

TINES DE LA RIERA DE MURA

Bages

Itinerari per conèixer el patrimoni vinculat a l'antic conreu de la vinya a la comarca del Bages

Distància	10,4 km
Desnivell acumulat	242 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	23 de març de 2018
Cartografia	ICGC. Mapa comarcal (1:50000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/tines-de-la-riera-de-mura-23442565
Recursos consultats	Les tines de Nèspola
/ per saber-ne més	Bages terra de vins (mapa)
Itineraris relacionats	Tines de la Vall del Flequer

Durant el s. XIX el Bages va ser la comarca de Catalunya amb més hectàrees de vinya i producció d'hectolitres de vi. El 1860 el 64% de les terres conreades eren dedicades a la vinya.

El bon preu de vins i aiguardents va fer que els pagesos plantessin vinyes en els vessants més costeruts de les muntanyes i solucionessin el problema del transport de la verema i la necessitat d'una fermentació homogènia amb la construcció de tines i fabricació del vi al peu mateix de les vinyes.

La irrupció de la fil·loxera a la dècada de 1890, va matar els ceps i va fer abandonar les vinyes. Els bancals que ocupaven resten avui engolits per la pineda.

Hi ha escampades tines arreu de la meitat sud de la comarca, en diferent estat de conservació. Bona colla als termes de Talamanca, Mura i Rocafort.

A l'entorn de la riera de Mura i el Llobregat, entre els termes de Sant Fruitós de Bages, Talamanca i Pont de Vilomara i Rocafort, se n'hi apleguen una bona colla. No són tant conegudes com les de la veïna vall del Flequer, però prou interessants i n'hi ha de restaurades. Aquest itinerari en visita una bona part.

La riera de Mura, tributària del marge esquerre del Llobregat, és coneguda també com de Sant Esteve, en passar pel llogaret de Sant Esteve de Vila-rasa, i com a riera de Nespres.

Aquest itinerari transita bona part per pistes de terra i antics camins de bast, tots fàcils de seguir i fressats. Però, excepte alguns trams coincidents amb els GR 4 i 270, no són senyalitzats.

Accés

Per la C-55, a l'alçada de Manresa, entre els punts quilomètrics 29 i 30, sortim en direcció a l'autopista C-16 i Viladordis. Accedim a aquesta barriada manresana i, a la cruïlla en T on hi ha una parada del bus, anem a l'esquerra en direcció al Grau. A la propera bifurcació (Gravera del Carner, rètols indicadors) anem a la dreta en direcció a Sant Benet de Bages. Creuem per sota l'autopista on s'acaba l'enquitranat. Baixem en direcció al Llobregat i, a l'alçada dels Tres Salts en un ampli gir de 360° (penell explicatiu), el seguim pel marge dret (NW) fins al Gual de les Tines (rètols indicadors). Creuem el riu i aparquem a l'altre marge.

També podem accedir-hi a partir de Sant Benet de Bages (Món Sant Benet) per pista de terra i el marge dret del Llobregat, seguint el GR 270.

El Gual de les Tines és un punt habilitat per creuar el Llobregat a gual, qualsevol tipus de vehicle. Al marge esquerre, en un ampli revolt, podem aparcar-hi el vehicle.

Gual de les Tines (204m)

El Llobregat fa de termenal entre Sant Fruitós de Bages (marge dret) i Talamanca (esquerre). Al costat d'un pal indicador de senders, en prenem un (E) que no és

indicat, creuant pel marge d'una feixa de conreu. Fort pendent de sortida que aviat s'aplana. Passem pel costat d'un aiguamoll i continuem fins a l'alçada de la Casa de les Tines. Fora de camí, pel costat de la tanca de la finca, baixem (S) a visitar les tines.

Casa de les Tines (225m)

Conjunt de set tines circulars alineades i una barraca adossada. Restaurades i en bon estat de conservació. Conegudes també com a tines dels Tres Salts, per la proximitat a aquest accident orogràfic del riu Llobregat. Solament es poden visitar des de l'exterior.

Camí enllà podem albirar la reclosa de la Mina, captació per a la central hidroelèctrica de les Marcetes.

Virem a migdia tot resseguint una lleixa sobre el cingle. Es tracta, molt probablement, d'un antic camí de bast entre el Llobregat i el Pla de Generes.

Mirador (310m)

Separant-nos uns metres del camí sortim sobre una talaia des de la que podem albirar bona part de la Riera de Mura, el seu aiguabarreig amb el Llobregat, la casa de les Tines, els Tres Salts. Bona part de l'itinerari que estem realitzant.

Baixada al camí de Generes (323m)

Ens cal estar atents al camí que baixa a mà dreta. Pot passar desapercbut o confondre's amb una rasa. En realitat és un altre antic camí prou fressat que, en còmodes llacades, creua el de Generes i continua fins a un altre de paral·lel a més baixa cota. Podem continuar recte pel camí pel que veníem, però ens perdrem la visita a un parell de tines.

El topònim Generes ve del mas homònim situat al marge esquerre del Llobregat, en terme de Talamanca, poc més amunt de la resclosa de la Mina.

Quan atenyem el camí de Generes, que és una ampla pista per on discorre el GR 4, el prenem a mà esquerra i el seguim uns dos-cents metres.

Tines del camí de Generes (285m)

A mà esquerra localitzem una primera tina solitària i dos-cents trenta metres més enllà la segona, en estat més precari.

Pista enllà, al bell mig d'una pujada, retrobem a mà esquerra el camí de bast que hem deixat abans i el seguim. A l'alçada d'un olivar albirem un conjunt de dues tines.

Tines del Pla de Generes (333m)

Dues tines unides per la barraca de les boixes que comparteixen. Restaurades i en bon estat de conservació. Separada uns metres hi ha una altra barraca.

No cal retornar pel camí per on hem accedit. En seguim un de més ample que ens deixa sobre el Pla de Generes on podem atalaiar bona part del Prepirineu oriental: del Port del Comte a Ulldeter. També podem albirar, més propers, el mas i els xalets de les Brucardes, en terme de Sant Fruitós.

Davallem fins a una cruïlla de camins molt evident.

Camí a la Riera de Mura (300m)

Trifurcació. El GR segueix la pista que, a mà dreta, baixa al mas de les Generes i a creuar el riu. Hi ha dues pistes més. No prenem cap d'aquestes sinó un camí a mà dreta, paral·lel a una d'elles, que aviat comença a davallar en direcció a la riera. És força aixaragallat però per poc que ens hi fixem veurem que conserva restes de trams empedrats i, per les generoses llaçades, podem endevinar que es tracta d'una altre camí de bast.

Propers a la riera, a la bifurcació anem a l'esquerra. El ramal de la dreta també hi surt, però més avall a l'alçada del Triangle de forma que, si volem escurçar l'itinerari, podem fer-ho per aquí.

Riera de Mura (240m)

La creuem a gual per unes passeres precàries de forma que, si porta gaire cabal, ens caldrà descalçar-nos. És termenal entre Talamanca i Rocafort (Pont de Vilomara i Rocafort). El marge dret correspon al primer.

Continuem per un corriol al marge esquerre i aviat ens cal tornar-la a creuar i seguir un camí ben fressat, altre volta al marge dret.

Si per comptes d'això prenem una pista precària a mà dreta, sortirem al camí de Sant Esteve i podrem escurçar també el recorregut.

Tina del Solei de Generes (266m)

Tina solitària, en estat precari de conservació, que ha perdut la coberta. No continuem pel camí que hem arribat, retornem sobre els nostres passos i, fora de camí, baixem de nou a la riera. La seguim uns metres pel marge dret i la tornem a creuar a gual sortint a una pista precària que, en pocs metres, ens deixa sobre un revolt del camí de Sant Esteve, una pista de terra ben condicionada, on anem a mà dreta. Pocs metres més enllà ja albirem una altra tina.

Tines de la Baga de les Cucoles (260m)

Són tres tines separades entre sí uns centenars de metres. La primera és al costat del camí de Sant Esteve. Un corriol poc definit per sobre d'aquesta ens mena a les segones, uns cent metres i escaig més a llevant. Són dues tines adossades. Una d'elles de planta quadrada i l'altra, circular, sembla inacabada.

Encara n'hi ha una tercera però, si volem visitar-la, és millor tirar enrere pel camí de Sant Esteve i seguir un centenar de metres un ramal a mà dreta.

Pista enllà, just a l'alçada on hem creuat per primera volta la riera, ens cal prendre un ramal precari a mà dreta i continuar, fora de camí, pel marge esquerre. Podem seguir per la pista, però és més interessant fer-ho per la riba on el pas hi és franc.

El Triangle (232m)

Resclosa que fa un bonic gorg. Reprenem la pista i ens cal tornar a creuar la riera continuant ara pel marge dret. Poc més enllà, si ens separem del camí per un altre a l'esquerra que passa vora d'un gran bloc després, podem albirar un bonic gorg sota un altre bloc encastat.

Tines Transformada i Solitària (243m)

Aïllades, a dreta i esquerra del camí i separades uns seixanta metres entre sí. En bon estat de conservació.

Prou més enllà deixem a mà dreta les instal·lacions d'una antiga granja d'ànecs. A la bifurcació retrobem el GR. Anem a l'esquerra en direcció, entre altres, al Pont de Vilomara (hi ha un indicador) deixant a mà dreta el camí de Generes.

Baixem a retrobar la riera per un tram pavimentat i ens cal tornar a creuar-la per visitar el proper grup de tines.

Tines de Solanes (217m)

També anomenades d'en Toni, és un grup d'onze tines. Vuit adossades a les parets d'una edificació que ha perdut la coberta i reconstruïdes. Són de planta quadrada. Tres més, en ruïnes, de planta circular i alineades.

En aquest punt coincideixen els GR 4 i 270 i comparteixen camí vers el sud cap el Pont de Vilomara.

Re-creuem la riera i continuem per la pista, seguint el GR 270. En una corba la deixem per una de paral·lela, precària, però més propera a la riba.

Aiguabarreig (200m)

Desguàs de la riera de Mura al Llobregat en una bella raconada on el riu fa un meandre i l'aigua s'escampa calma per l'ampla llera.

Continuem per un corriol paral·lel a la pista.

Els Tres Salts (200m)

Abans d'accedir-hi podem retornar a la pista i visitar la tina Llobregat que és a una cinquantena de metres per una camí a mà dreta.

Conegut així perquè el riu salta, en un curt tram, tres esculls calcaris. L'erosió del rocam de la llera li confereix un atractiu especial. També se'ls anomena Ulls del Llobregat.

Recuperem la pista i retornem al punt d'origen.